

Forfatter: Ørsted, Hans Christian

Titel: BREV TIL: Christian Frederik FRA: Ørsted, Hans Christian (1842-07-26)

Citation: Ørsted, Hans Christian : "BREV TIL: Christian Frederik FRA: Ørsted, Hans Christian (1842-07-26)", i *Breve fra og til Hans Christian Ørsted*, Th. Linds, s. 496. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002053861-X00-shoot-L002053861X000139.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra og til Hans Christian Ørsted

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Til Kongen.

Kjøbenhavn den 26de Juli 1842.

Deres Majestæts Skib Hekla, som allernaadigst var tilstaaet de danske Naturforskere til det Stockholmer Møde, er i Aftes lykkeligt ankommet hertil. Endeel af de danske Naturforskere, som vare didkomne med dette Skib, bleve tilbage for at besee andre Dele af Landet; men henimod 50 vendte tilbage dermed. Tre anseete fremmede Naturforskere: van Hoeven, Physiologen i Leiden, Hornschuch, Botanikeren i Greifswalde, Eichwald, Zoologen fra Rusland, saavel som et Par unge norske Videnskabsmænd, indrømmede vi nogle af de ledige Pladser, overbeviste om, at vi herved handlede overensstemmende med Deres Majestæts ophøiede Kjærlighed til Videnskaberne. Reisen til Stockholm begunstigedes af det skjønneste Veir og fuldendtes i 48 Timer, Tilbagereisen under en undertiden stærk Modvind i 60 Timer. Skibets Høistkommanderende, s. 497 saavel som de øvrige Officerer og Manbskabet viste Selskabet al mulig Opmærksomhed, saa at den behageligste Stemning herskede paa begge Reiser. Selskabets Medlemmer vare gjennemtrængte af Taknemmelighed saavel for den store Lettelse, som den frie Reise gav hele Foretagendet, som for den ærefulde Maade, hvorpaa de danske Naturforskere herved fremtraadte paa svensk Jordbund. At Deres Majestæts Sundhed ved Slutningen saavel af Henreisen som Tilbagereisen med Enthusiasme udbragtes, vil jeg blot for Fuldstændighedens Skyld ikke forbigaae. Ogsaa de Svenske og Norske saae i den beviste kongelige Naade et nyt Exempel paa Deres Majestæts bekjendte Kjærlighed til Videnskaberne. Jeg glæder mig ved at kunne være Tolk hos Deres Majestæt for den almindelige Erkjendelse og Taknemmelighed.

Da jeg med Sikkerhed kan forudsætte, at Deres Majestæts Gesandt ved det svenske Hof, som levende interesserede sig for Foretagendet og stadigt deeltog i Forsamlingerne, har berettet Deres Majestæt alt det, som kunde falde under hans Opmærksomhed, og da Aviserne allerede have ilet med at give Oversigter over Forhandlingerne, troer jeg blot i Almindelighed om disse at burde bemærke, at Møderne vare rige paa vigtige Meddelelser og gjøre Skandinavien Ære. Jeg udtaler ikke blot min egen Mening, naar jeg siger, at hvilkensomhelst af Europas store Nationer vilde med Tilfredshed see Aanden, Virksomheden og Udbyttet af et saadant Møde af dens egne Lærde. Alle tre Rigers Videnskabsmænd bidroge hertil; men jeg troer dog ikke at lade mig skuffe af Nationalforfængelighed, naar jeg mener, at de Danske maae indrømmes Fortrinnet. I eet Punkt havde de et afgjort Fortrin: i det frie Foredrag, som de Svenske kalde Extemporering, ret ligesom det vars. 498 uforberedet. Kun faa Svenske have Øvelse heri, Nordmændene mere.

Med hvilke Ridderordener Hans Majestæt Kongen af Sverrig har beæret nogle af os, vil Deres Majestæts Gesandt have indberettet. Hvad min Udnævnelse til Kommandeur af Nordstjernen angaaer, tager jeg mig den allerunderdanigste Frihed at vedlægge min Ansøgning om at turde bære den. Her troer jeg derimod blot at burde meddele en allerunderdanigst Beretning om den Audients, de Nydekorede havde hos Hans Majestæt Kongen af Sverrig den sidste Aften af vort Ophold i Stockholm, og hvorved hverken den danske Gesandt eller Nogen af det svenske Hof vare tilstede. Hans Majestæt viser som bekjendt en i Forhold til hans høie Alder ikke ringe Kraft og Livlighed; dog synes det mig, at Mange herover udtrykke sig for stærkt; Stemmens Styrke og Kraften i Gangen har jeg ofte seet større hos 80-aarige Oldinger. Han havde først samme Dag faaet Bekræftelse paa den Ulykke, som var hændt med Hertugen af Orleans, og var derfor i en øiensynlig meget rørt Stemning, Uagtet Samtalen førtes paa Fransk, tillader jeg mig allerunderdanigst at give Indholdet deraf paa Dansk, deels fordi jeg ikke tiltroer mig at huske den ordlydende, deels fordi den ophøiede Olding ofte kom tilbage til de samme Ytringer, som han fremførte under forskjellige Udtryk. Han begyndte med at tilkjendegive sin Tilfredshed med den videnskabelige Forening mellem de nordiske Naturforskere og over det talrige Besøg fra Danmark. Jeg tog Ordet, for at bevidne den Taknemmelighed vi følte, saavel for den Yndest Hans Majestæt havde viist de danske Naturforskere, som for den velvillige Modtagelse vi havde fundet hos hans Undersaatter. Her afbrød han mig, at en konstitutionel Konge ingen Undersaatter har, men at han gjorde sig en Ære af ats. 499 være Rigets første Borger, Lovenes første Undersaat. Efter denne Berigtigelse, som maaskee var nødvendig, talte Hans Majestæt om Vigtigheden af at vedligeholde den i ethvert Land bestaaende Forfatning og dets Love. I denne Deel af Talen blev det ikke ganske klart, i hvilket Omfang den gjældte; thi man fristedes ofte til at troe, at en vis Ængstlighed over lovligt fremskridende Reformer blandede sig med de fremsatte sunde Retfærdighedens og Moralens Forskrifter. Hans Majestæt formanede os tillige, som Mænd, der kunde virke paa Folket ved Lære og Meninger, at fremme den anpriste Tænkemaade. Tanken om de i Sandhed store Farer, som indvortes Gjæringer medføre, syntes saaledes at have grebet den ophøiede Olding, at han mere talte som en formanende Fader end som en fremmed Konge. Han talte nu med dyb Rørelse om den ulykkelige Begivenhed i Frankrig, kom derfra paa de jordiske Tings Forgængelighed og paa Religionens Trøst. Han udbredte sig derefter over Enigheden mellem de to skandinaviske Magter; sagde, at dersom den Ene vilde forsøge at frarive den Anden nogen Deel, vilde den vække det øvrige Europa imod sig; at den Ene sikkert vilde ile den Anden til Hjælp mod ethvert fremmed Angreb; at den Ene var den Andens Formuur. Danmark Sverrigs imod Tydskland. Han opfordrede os til at forsikkre Deres Majestæt om hans Sindelag.

Jeg tog mig den Frihed dertil at svare, at jeg ikke tvivlede om, at Deres Majestæt allerede derom var overbeviist, men at De sikkert vilde glædes ved at høre denne nye Bevidnelse. Han sluttede med en Velsignelse, udtrykt i mange Vendinger, blandt andet brugte han Udtrykket: Que Dieu Vous benisse; men jeg meente ogsaa at høre: Je Vous benis. Hans Majestæt skal oftere meddele saadanne Velsignelser.

Ørsted, Hans Christian , *Breve fra og til Hans Christian Ørsted,*

Maatte det nu kun være lykket mig i Korthed at fremstille, s. 500 hvad min anspændte Opmærksomhed har tilladt mig at samle af den i mangfoldige Tankevandringer sig krydsende Tale.

Allerunderdanigst
H. C. Ørsted.